

об'єктивна розумова форма, що склалася в рамках певної культури, соціально заданий «зразок» людського існування, який виступає в якості міри індивідуального буття.

Отже, усвідомленню інтроспективного вектору щастя (який, тим не менш, направлений назовні – любити, дарувати, служити) може сприяти перехід від негативної (гріх, провина) до нейтральної (цінність, досконалість) концепції людини. Втім ігнорувати вплив зовнішніх факторів буде помилкою. Захист як складова визначення та досягнення щастя є дуже важливою. Одним з дієвих засобів захисту в контексті економічної свободи людини може слугувати ідея безумовного базового доходу – гарантовані найкращі умови для гідного людського життя. В сучасних умовах пандемії COVID-19 впровадження такої ідеї в реальність більш ніж актуально.

СТАРТОВІ ПРОЕКТИ В РОСІЇ І УКРАЇНІ

Олександр Валентинович Соловйов

Росія

Громадський рух «Основний дохід Росія Завтра»

Росія

У березні 2019 Громадський рух "Основний дохід Росія Завтра" (член Всесвітньої мережі BIEN) почав стартовий пілотний проект з виплати основного доходу.

У квітні 2019 почалися безготівкові грошові виплати на банківські картки учасників без будь-яких умов, які здійснювалися щомісяця протягом 3 місяців в трьох регіонах Росії: Москві, Московській області і Бурятії. Одержувачами стали 8 осіб: багатодітні батьки та пенсіонери. Виплати склали 5000 – 6500 рублів на місяць на людину. Джерела виплат – приватні пожертвування. Науковий партнер експерименту – Інститут соціально-економічних проблем народонаселення РАН, який розробив анкети для одержувачів основного доходу. Анонімне анкетування учасників пілота проводилося на початку і в кінці стартового проекту. Вивчався вплив основного доходу на добробут одержувачів, їх психічне і фізичне здоров'я.

Пілотний проект показав, що підтримка у вигляді основного доходу дуже значуща для малозабезпечених та багатодітних категорій населення. Результати анкетування показали, що виплати

основного доходу одержувачі витрачали на купівлю одягу, взуття, погашення боргів, освіти. Виплати основного доходу мали позитивний вплив на фізичне і психічне здоров'я одержувачів, збільшення довіри до суспільних інститутів.

Україна

Перший в Україні стартовий пілотний проект з виплати основного доходу відбувся в червні 2019.

Організатор – Соловійов Олександр (меценат, член Всесвітньої мережі основного доходу VIEN). Основний дохід виплачувався щомісяця безготівковим шляхом на банківські картки учасників без будь-яких умов протягом 3 місяців в двох областях України: Дніпропетровській (м. Павлоград, с. Межирічі, с. Дубовики) і Черкаській (с. Подільське). Одержувачами стали 10 осіб. Основний дохід виплачувався в сумі, еквівалентній 50 долларам США в місяць на людину. Джерела виплат – приватні пожертвування. Анонімне анкетування учасників пілота проводилося на початку і в кінці стартового проекту. Вивчався вплив основного доходу на добробут одержувачів, їх психічне і фізичне здоров'я.

Пілотний проект показав велику значущість виплат основного доходу для учасників проекту. За результатами анкетування встановлено, що виплати основного доходу одержувачі витрачали на оплату лікування, на покращення харчування, погашення боргів, на придбання одягу і взуття, освіти, інтернет, поїздки на море з дітьми. Виплати основного доходу надали позитивний вплив на фізичне і психічне здоров'я одержувачів, збільшення довіри до людей і суспільних інститутів.

Раніше (у листопаді 2018) влада м. Павлоград анонсувала масштабний пілотний проект по основному доходу в 2019 році (від 2000 учасників, виплати від 100 євро, протягом 2 років). Організатор був змушений змінити параметри проекту після відмови муніципальної влади від попередніх домовленостей.

Основна мета пілотів – показати, що гарантований основний дохід в країнах колишнього СРСР – можливий. Що це – не політика, не черговий обман влади. А також вивчення впливу на життя одержувачів, вивчення куди люди будуть витратити гроші, отримані просто так.

Проблеми, що виникли під час запуску пілотів:

- Головна проблема – відсутність у людей віри, що гарантований основний дохід може бути реалізований у їхній країні. В Європі або США – так, в Африці – можливо, в їх країнах – неможливо. Країни

колишнього СРСР – уламки величезної імперії з насильно насадженою комуністичною ідеологією. Понад 70 років радянські люди жили за "залізною завісою" у тоталітарній державі з масовою пропагандою. Суспільство пережило кілька руйнівних воєн, геноцид цілих народів, страх і злидні. Влада СРСР, а потім Нова влада систематично обманювала людей, здійснювала конфіскацію майна та грошей під виглядом реформ, сприяла розвитку "бандитського капіталізму" і тотальної корупції. Фактично суспільство не бачило нормального життя, соціальна система країн залишилася на рівні тоталітарних країн, незважаючи на демократичне марнослів'я. Тому деякі люди відмовлялися від участі в пілотах, підозрюючи організаторів в обмані, або бажанні отримати щось натомість. Правда, з моменту закінчення пілота, організатори регулярно отримують велику кількість листів з проханням продовжити пілот і фінансування, просто отримати фінансову допомогу та інше;

- Небажання (побоювання) влади брати участь в пілотах у будь-якому вигляді, спроби використовувати пілоти для своїх локальних політичних цілей. За винятком наймолодшого сільського голови України Кухаренко Артема, який брав найактивнішу участь у пілоті. Він дбав про людей, на свої гроші забезпечував трансфер і допомогу людям;

- Основне заперечення влади і людей, які не беруть участь в пілоті: нашим людям (Росія, Україна) не можна давати гроші просто так, тому що вони витратять їх на алкоголь або розваги. При цьому вони б самі так не вчинили (за їхніми словами);

- Віра в "доброго царя" або правителя (Україна, Росія): українські учасники написали петицію листом і в електронному вигляді новообраному Президентові в надії на участь держави у розширенні та продовженні пілота. Традиційно для країн колишнього СРСР команда українського президента перевела відповідь у бюрократичну площину, не відповівши по суті. При подачі петиції на державному порталі, багато українських учасників зіткнулися з технічною неможливістю голосувати. В Росії, незважаючи на заявлену владою можливість подати і підтримати петицію про участь держави в Пілоті, влада навіть не допустила можливість розміщення петиції на державному порталі. Також організатори зіткнулися з критикою (Україна): дехто казав, що реально пілот проводиться Урядом, а організатори привласнили частину грошей;

- Короткий термін і невелика кількість учасників були обумовлені невеликим бюджетом пілота.

Висновки: цілі стартового пілота досягнуті; гарантований основний дохід можливий і потрібен в будь-якій країні; учасники витрачають ці гроші розумно і доцільно, вони краще будь-якого чиновника знають потреби своєї сім'ї; потрібно розширення пілотів, потрібні додаткові пілоти за рахунок участі держави або розширення кола інвесторів (меценатів), а також краудфантинг.

УКРАЇНА У СИСТЕМІ ВПРОВАДЖЕННЯ ОСНОВНОГО ДОХОДУ

Валерій Мищенко
Україна

*Студент другого курсу спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»
НТУ «Дніпровська Політехніка»*

Основний дохід – це певна сума, яка періодично виплачується кожному громадянину держави не зважаючи на його статус, роботу чи вік. Це інструмент знищення бідності та перерозподілу багатства у світі. Завдяки даному інструменту такі механізми, як соціальні виплати, пільги та інше не будуть потрібні.

Під час ознайомлення з іноземними практиками використання доходів було помічено таку закономірність, основний дохід має успіх у таких країнах як: Індія, Фінляндія, ДР Конго, Південна Корея, Кенія, Саудівська Аравія та Австрія. Звідси випливає, що даний інструмент впроваджується у країнах з міцною та стабільною економікою або у країнах, в яких громадянин може місяць жити за 10\$.

Україна у цій системі знаходиться посередині. Нажаль, на даний момент у країні відсутня міцна та стабільна економіка, але й за 10\$ в Україні ніхто не виживає. Тому один з шляхів введення основного доходу для України це зміцнення економічної структури.

Також, окрім економічного питання існує й моральне. Українець цінує лише те, що отримав з праці, своїми руками, а не те, що звалилось на нього з неба. Більшість громадян нашої країни сприймуть основний дохід як гроші з неба, тому перед тим як впроваджувати даний інструмент має пройти час, за який люди мають усвідомити, що основний дохід це не гроші з неба, які можна